

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

JĘZYK POLSKI KL. 8

ZAKRES	OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	<ul style="list-style-type: none"> - klasyfikuje czytany utwór literacki jako należący do epiki, liryki, dramatu - zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi, dramatycznymi - wie, że istnieją gatunki literackie : fraszka, sonet, pieśń, hymn, satyra, tragedia, powieść historyczna) - odróżnia gatunki od rodzajów literackich - wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych - z pomocą nauczyciela wskazuje : epitet, porównanie, porównanie homeryckie, 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach; - stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi, dramatycznymi - stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków - odróżnia gatunki i rodzaje literackie - wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać epitet, porównanie, porównanie homeryckie, przenośnia, ożywienie, pytanie retoryczne, apostrofę, 	<ul style="list-style-type: none"> - określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach; - posługuje się najważniejszą terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; - wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki literackie; - rozpoznaje w tekście literackim użyte środki poetyckie, epitet, porównanie, porównanie homeryckie, przenośnia, ożywienie, uosobienie, pytanie retoryczne, apostrofę, inwokację, symbol, alegorię archaizm, neologizm, próbuje 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych; - poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; - poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów; - wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych epitet, porównanie, porównanie homeryckie, przenośnia, ożywienie, uosobienie, pytanie retoryczne, apostrofę, inwokację, symbol, 	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory; - wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów; - biegle posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich; - objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych: epitet, porównanie, porównanie homeryckie, przenośnia, ożywienie, uosobienie, pytanie retoryczne, apostrofę, inwokację, symbol, , użytych w tekście - funkcjonalnie stosuje środki stylistyczne w swojej wypowiedzi; - poddaje ocenie

	<p>przenośnię, pytanie retoryczne, apostrofę, inwokację, wykrzyknienie</p> <ul style="list-style-type: none"> - zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami; - wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem biograficznym, historycznym - wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki; - wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał z pomocą nauczyciela - czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych; - rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako reportaż; 	<p>inwokację, wykrzyknienie, symbol.</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór; - zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat biografii, historii, kultury, - komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury; - wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu; - klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy; - rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: reportaż i felieton); 	<p>określić ich funkcję, -zauważa wartości estetyczne poznawanych tekstów</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór; - odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o biografii historii, kulturze, teorii literatury - rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki, wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury; - wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; - wyszukuje i porządkuje cytaty - wskazuje różnice między literaturą piękną a 	<p>epitet, porównanie, porównanie homeryckie, przenośnia, ożywienie, uosobienie, pytanie retoryczne, apostrofę, inwokację, symbol, ironia : oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;</p> <ul style="list-style-type: none"> - poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór; - interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o biografii, historii i kulturze, teorii literatury, filozofii - wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury; - funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi, 	<p>utwory ze względu na ich wartość estetyczną;</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie odczytuje problematykę egzystencjalną i aksjologiczną poznawanych tekstów; - twórczo poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, sprawnie posługuje się terminologią dotyczącą innych dziedzin kultury; - porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury; - samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty kultury, wykorzystując adekwatne konteksty: biograficzny, historyczny, historyozoficzny, filozoficzny - poddaje ocenie ich wartość estetyczną; - twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy
--	--	---	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - znajduje w omawianych tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> innymi rodzajami piśmiennictwa; - zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (reportaż, felieton, wywiad), - samodzielnie znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> - funkcjonalnie i celowo wykorzystuje zgromadzone informacje; - określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki; - określa cechy gatunków dziennikarskich (reportaż, felieton); - analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia różnice między literaturą piękną, popularnonaukową, publicystyką; - biegle wskazuje w tekstach cechy reportażu, felietonu; - samodzielnie wskazuje we współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, nazywa sposób nawiązania
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	<ul style="list-style-type: none"> - komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny; - dostosowuje język, którego używa, do sytuacji - rozpoznaje i odwzorowuje różnego typu wypowiedzenia : zdanie i równoważniki zdań, wypowiedzenia 	<ul style="list-style-type: none"> - świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się; - stara się stosować normę wzorcową i użytkową - tworzy poprawne Wypowiedzenia zdania pojedyncze i równoważniki zdań , wypowiedzenia 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji; - stosuje normę wzorcową i użytkową; - rozpoznaje i tworzy różne rodzaje w tym wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; - przekształca poprawnie mowę 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji; - stosuje normę wzorcową i użytkową; - rozpoznaje i tworzy różne rodzaje w tym wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; - przekształca poprawnie mowę 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji; - stosuje normę wzorcową i użytkową; - rozpoznaje i tworzy różne rodzaje w tym wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; - przekształca poprawnie mowę

	<p>złożone podrzędnie i współrzędnie , imiesłowowy równoważnik zdania złożonego</p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia mowę zależną i niezależną - zna podstawowe części mowy i części zdania. - zauważa zróżnicowanie słownictwa języka polskiego, - stara się wzbogacać swoje słownictwo, wyjaśnia znaczenie wyrazów; - rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, używa ich; - podaje przykłady: archaizmów, neologizmów - stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi, - stosuje podstawowe zasady etykiety językowej, - nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, - stara się pisać 	<p>złożone podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekształca poprawnie mowę niezależną w zależną; - zna i nazywa części mowy i części zdania - rozpoznaje zróżnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy - stara się używać poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; - wyjaśnia znaczenie homonimów; - zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, - dostosowuje styl do formy wypowiedzi, - stosuje zasady etykiety językowej, - pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej 	<p>zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i ograniczonym zasięgu, - rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, słowa gwarowe; - zna sposoby wzbogacania słownictwa i korzysta z nich; - odróżnia treść i zakres wyrazu; - używa poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; - poprawnie używa homonimów; - rozpoznaje i nazywa różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, - świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, - pisze zgodnie z normami poprawności 	<p>zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i ograniczonym zasięgu, - rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, słowa gwarowe; - zna sposoby wzbogacania słownictwa i korzysta z nich; - odróżnia treść i zakres wyrazu; - używa poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; - poprawnie używa homonimów; - rozpoznaje i nazywa różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, - świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, - pisze zgodnie z normami poprawności 	<p>zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i ograniczonym zasięgu, - rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, słowa gwarowe; - zna sposoby wzbogacania słownictwa i korzysta z nich; - odróżnia treść i zakres wyrazu; - używa poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; - poprawnie używa homonimów; - rozpoznaje i nazywa różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, - świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, - pisze zgodnie z normami poprawności
--	--	---	--	--	--

	<p>poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna podstawowe pojęcia z zakresu fonetyki: głoska, litera, sylaba, udźwięcznienie, ubezdźwięcznienie, uproszczenie fonetyczne - zna podstawowe pojęcia z zakresu słowotwórstwa: wyraz podstawowy, pokrewny, pochodny, formant, temat słowotwórczy, rodzina wyrazów, wyraz pokrewny. 	<p>potrafi zastosować wiedzę o zasadach pisowni w konkretnej sytuacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna podstawowe pojęcia z zakresu fonetyki: głoska, litera, sylaba, spółgłoska, samogłoska, typy spółgłosek - zna podstawowe pojęcia z zakresu słowotwórstwa: wyraz podstawowy, pochodny, formant, rodzaje formantów i ich funkcje, temat słowotwórczy, rodzina wyrazów, wyraz pokrewny 	<p>językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcia z zakresu fonetyki: głoska, litera, sylaba, samogłoska, spółgłoska - zna typy spółgłosek i potrafi je zaklasyfikować(dźwięczna, bezdźwięczna, ustna, nosowa, twarda, miękka) - odróżnia procesy fonetyczne: udźwięcznienie, ubezdźwięcznienie, uproszczenie grupy spółgłoskowej - zna podstawowe pojęcia z zakresu słowotwórstwa: wyraz podstawowy, pochodny, formant, rodzaje formantów i ich funkcje, temat słowotwórczy, rdzeń rodziny wyrazów, wyrazy pokrewne 	<p>językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcia z zakresu fonetyki: głoska, litera, sylaba, samogłoska, spółgłoska - zna typy spółgłosek i potrafi je zaklasyfikować(dźwięczna, bezdźwięczna, ustna, nosowa, twarda, miękka) - odróżnia procesy fonetyczne: udźwięcznienie, ubezdźwięcznienie (wsteczne postępowe, wewnątrzwyrazowe, śródwyrazowe, uproszczenie grupy spółgłoskowej - zna podstawowe pojęcia z zakresu słowotwórstwa: wyraz podstawowy, pochodny, formant, rodzaje formantów i ich funkcje, temat słowotwórczy, rdzeń rodziny wyrazów, wyrazy pokrewne - objaśnia mechanizm 	<p>językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcia z zakresu fonetyki: głoska, litera, sylaba, samogłoska, spółgłoska - zna typy spółgłosek i potrafi je zaklasyfikować(dźwięczna, bezdźwięczna, ustna, nosowa, twarda, miękka) - odróżnia procesy fonetyczne: udźwięcznienie, ubezdźwięcznienie (wsteczne postępowe, wewnątrzwyrazowe, śródwyrazowe, uproszczenie grupy spółgłoskowej - zna podstawowe pojęcia z zakresu słowotwórstwa: wyraz podstawowy, pochodny, formant, rodzaje formantów i ich funkcje, temat słowotwórczy, rdzeń rodziny wyrazów, wyrazy pokrewne - objaśnia mechanizm
--	---	--	--	---	---

				oboczności tematycznych - bardzo dobrze stosuje zasady interpunkcji	oboczności tematycznych - biegle stosuje zasady interpunkcji
TWORZENIE WYPOWIEDZI	<ul style="list-style-type: none"> - krótko wypowiada się ustnie na podany temat; - stara się używać prostych środków retorycznych; - z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi; - pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, opowiadanie twórcze, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny; - stosuje akapity; - formułuje prostą tezę; - wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić; - przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych; - gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi; - pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, opowiadanie twórcze, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, starając się zachować wyznaczniki gatunku; - stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; - formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza; - wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji; - przedstawia rzeczowe i emocjonalne 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne; - gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi; - pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, opowiadanie twórcze, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję; - stosuje akapity jako spójne całości myślowe; - formułuje tezę i hipotezę; - wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi; - funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę; - samodzielnie selekcionuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi; - samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, opowiadanie twórcze, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się, realizując zamierzony cel; - wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne; - samodzielnie planuje pracę, notuje w sposób twórczy, gromadzi potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł; - pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę – również z hipotezą, opowiadanie twórcze, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując funkcjonalnie różnorodne środki językowe; - twórczo i funkcjonalnie stosuje rytm akapitowy; - formułuje tezę i hipotezę, dostosowuje

	<p>codziennego życia; - stara się podać przykłady ilustrujące argumenty; - z pomocą nauczyciela podejmuje próbę wnioskowania; - rozpoznaje w różnych tekstach niektóre środki perswazji i manipulacji; - zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; - podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza); - formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu; - głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy -redaguje opowiadanie twórcze według schematu z pomocą nauczyciela - z prac pisemnych</p>	<p>argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów; - podaje przykłady lustrujące argumenty; - formułuje proste wnioski; - rozpoznaje w różnych tekstach podstawowe środki perswazji i manipulacji; - zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; - podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje) - formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu, - głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej - redaguje powiadanie twórcze z 4 elementami składowymi - z prac pisemnych ocenianych według kryterium CKE uzyskuje 55% punktów</p>	<p>właściwych argumentów; - przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego; - podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty - formułuje wnioski wynikające z argumentacji; - rozpoznaje w różnych tekstach użyte środki perswazji i manipulacji; - zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; - dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje); - formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu; - głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację - redaguje opowiadanie twórcze zawierające 5 elementów</p>	<p>zasady spójności językowej; - stosuje rytm akapitowy; - samodzielnie formułuje tezę i hipotezę; - swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty; - podsumowuje rozważania; - rozpoznaje w różnych tekstach środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję; - zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; - samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje); - formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu;</p>	<p>je do przyjętej formy rozprawki; - wyraża własne zdanie - i uzasadnia je w sposób trafny i wnikliwy; - podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony; - samodzielnie formułuje wnioski; - rozpoznaje w przekazach medialnych mechanizmy perswazji i manipulacji; - twórczo przekształca cudzy tekst w celu osiągnięcia określonego efektu artystycznego; - formułuje trafne, ciekawe pytania dotyczące warstwy znaczeń naddanych w utworze; - recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem różnorodnych środków głosowych - samodzielnie i</p> <p>Z prac pisemnych</p>
--	---	--	--	---	---

	uzyskuje 35% punktów		składowych. Z prac pisemnych uzyskuje 75% punktów	- interpretuje głosowo utwór literacki, starając się zaciekawić słuchacza - samodzielnie redaguje opowiadanie twórcze zawierające wszystkie elementy składowe Z prac pisemnych uzyskuje 91% punktów	uzyskuje powyżej 98% punktów według kryteriów CKE
SAMOKSZTAŁCENIE	-korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela; - rozwija nawyk systematycznego uczenia się; - uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych; - uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym	korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji; - uczy się systematycznie; - uczestniczy w projektach edukacyjnych; - podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału; - rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie; - uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych	- korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną; - rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania; - stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie; - aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej; - uczestniczy w życiu kulturalnym	- pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji; - rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii; - bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp.; - aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym	aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł; - ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji; - z zaangażowaniem włącza się w realizację projektów edukacyjnych; - aktywnie, z sukcesami bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp. - występuje w roli lidera grupy; - aktywnie i świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym
LEKTURY	czyta większość	czyta większość	czyta wszystkie	czyta wszystkie	chętnie czyta i zna

OBOWIĄZKOWE I UZUPEŁNIAJĄCE	wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść	wymaganych lektur w całości i zna ich treść	wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę	wymagane lektury w całości i interpretuje je, uwzględniając konteksty	wiele wartościowych tekstów literackich ponadprogramowych
--------------------------------	--	--	--	--	---